

naproti. Te veselice so se udeležili tudi nekateri obrtniki, ki jih Slovenci podpiramo. Sedaj vemo, kako je, odslej, nemčurčki, ne dobite več beliča od nas. Saj je dovolj naših poštenih domačih obrtnikov.

Iz Šaleške doline. (O naših rudarjih.) Na srečo je bila naša bojazen, izražena v Vašem cenjenem listu od dne 31. decembra 1896, da bode se mnogo rudarjev od službe izpustilo v Lappovih jamah, pretirana. Kajti g. pl. Lapp je odpustil le 56 rudarjev, kateri so z njegovo pomočjo vsi dobili službo v drugih jamah, več jih pa ne bo odpuščenih, ker je prometa s premogom dovolj. Tudi se trdno upa, da bo železnica iz Velenja do Spodnjega Dravberga še letos izdelana — saj je deželni glavar, grof Wurmbrand, pri svojem nastopnem govoru dne 28. decembra 1896 v deželnem zboru štajarskem izrečno povdarjal, da se bo letos izdelala ta železnica in pa zveza v Zeltweg; potem seveda bode promet z Lappovim premogom se razširjal tudi na Koroško, in se število delavcev zopet izdatno pomnožilo.

Iz Teharij. (Marsikaj.) Ves hrup, katerega je bilo prizadalo imenovanje častnih občanov, se je skoraj do celega poleglo. Le tu in tam se naletiš, da se še kdo o tem pogovarja. Z veseljem pa mi je zabeležiti, da vse hujkanje in strašenje naših nemškutarjev nasproti obč. odbornikom je bilo in je zaman. Kajti naši vrli obč. odborniki dobro vedo, da to imenovanje nima toliko drugega pomena, kakor to, da se je s tem močen temelj vzdal slov. prebivalcem, nekdanjim plemenitim Teharčanom, kjer imajo biti edino gospodarji slovenski močje v obč. odboru. Žalostno pa je, da se eden obč. odbornik z najhujšim tukajšnjim sovražnikom slov. naroda brati in vedno pri njem tiči, kateri bi najrajši sedajni obč. odbor ob življenje spravil, ko bi mu mogoče bilo. Torej g. obč. odbornik, vi niste na pravem potu, spravite se na pravo pot, če ne, bodem prihodnjič primoran Vaše ime javno razglasiti! Imamo pa tudi posestnika, kateri si tolmači z nemčurji vred, da bode njegova pravica pri prihodnjih volitvah gledé imenovanj častnih občanov prikrajšana, ker ima pravico v I. razredu voliti. Pa nič se ne bojte, vam ostane vedno ista pravica pri volitvah, kakor do sedaj. Zatorej bodite eno, ne pa dva, ker tega bi vam sploh ne svetoval. — K moji kritiki še omenim o naših dveh gospodičnah, od katerih eno tukajšnje občinstvo za »strik-frajlo« zove. Zakaj ti dve tukaj omenim, hočem na kratko povedati. Če ni ena ali druga od obč. odbora dobila, kar je zahtevala, pa se je naravnost podala tožiti ena k sedajnemu eks-obč. odborniku Jelleku, druga pa k sedajnemu eks-obč. odborniku M. Koštomaju. Gospodični, pomirita se; sicer homo krepkejši govorili!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar pojdejo prihodni mesec v Št. Martin na južnem Francoskem, kjer biva sedaj svetla cesarica. — V državnem zboru so se pri razpravi o proračunu pravosodnega ministerstva oglasili tudi slov. poslanci Višnikar, grof A. Coronini, dr. Gregorčič, Nabergoj, dr. Šusteršič in dr. Gregorec. V soboto, dne 23. jan. pa je zadnja seja poslanske zbornice. — Za Nižje Avstrijsko se uvede deželna zavarovalnica proti ognju. Za njeno ustanovitev daruje dežela 25.000 gld. — Krščanski socialisti prepustijo pri državnih volitvah tri mandate nemškimi nacionalcem.

Češko. Svetli cesar so potrdili izvolitev dr. Podlipnega praškim županom. — Pri pravosodnem ministru je oni dan bilo par čeških in par nemških poslancev

zaradi okrožnega sodišča v Trutnovi; toda niso se mogli zediniti. Nemci hočejo čisto nemško sodišče, Čehi pa dvojezično.

Štajarsko. Višjesodni svetovalec dr. Urbas v Gradcu je postal dvorni svetovalec. — V nedeljo je v Stainzu priredil volilni shod prelat Karlon, v Ligistu pa Kaltenegger in dr. Gutjahr. Vrli Kaltenegger zopet kandiduje za kmečko, dr. Gutjahr pa za občno kurijo.

Koroško. V nedeljo je bilo pri mil. knezoškofu dr. Kalnu več veleposestnikov; razgovor je bil o bodočih državnih volitvah. — Na nekem shodu je te dni celovski stolni vikar Weiss spravil dr. Steinwenderja v tako zadrego, da je ta vodja nemških nacionalcev začel g. vikarja grdo psovati. Kaj da se s psovanjem prav nič ne dokaže!

Kranjsko. Za peto kurijo kandiduje katoliški delavec g. Jož. Gostinčar. — Ljubljansko katoliško delavsko društvo je imelo v nedeljo občni zbor. Društvo ima zdaj 537 rednih in 102 podporni ud. — Ker grof Hohenwart več ne kandiduje, oglasila sta se že za njegov mandat č. g. Tomo Zupan in g. J. Pogačnik.

Primorsko. Vlada je za slov. gospodarsko društvo za Trst in okolico darovala 2000 gld. — Laški zagrizenci, takozvani progresisti, se udeležijo prihodnjih državnih volitev. Torej adio, Stalitz, Burgstaller in drugi! — O sila žalostnih šolskih razmerah v Istri je obširno govoril v državnem zboru poslanec Spinčič.

Hrvaško. Ružič in tovariši so v saboru predlagali, naj se odpravijo vse madjarske šole po Hrvaškem, v Reki pa naj ostanejo sedanje postave. Madjaronska večina sabora seveda tema željama ne bode ustregla. Da Madjari toliko pestijo uboge Hrvate, temu so krivi Madjaroni, ki so popolnoma podobni našim nemškutarjem.

Vnanje države.

Rim. Prihodnji konsistorij ali zbor kardinalov bode meseca maja in bodo takrat sv. oče imenovali šest novih kardinalov. — Letos bodo sv. oče zlato čednostno rožo poslali vojvodinji vitemberski, Mariji Tereziji, hčeri pokojnega nadvojvode Albrehta.

Italijansko. V afriški naselbini imajo Lahi opraviti z novim sovražnikom, namreč z derviši iz Gedarefa, ki so pridli v Eritrejo, skoro do mesta Agordat. Ker je v Afriki samo 12 tisoč laških vojakov, bode vlada takoj morala več tisoč vojakov tje poslati.

Francosko. Predsedniku republike, Faureju, se je predstavil novi papežev nuncij. Faure je rekel, da želi miru med Francosko in sv. stolico. — Poslanska zbornica razpravlja o načrtu postave gledé sladkornega davka. Torej povsod hočejo sladkor podražiti; no, človek lahko brez sladkorja živi.

Nemško. Te dni se je v Berlinu mudil naš vnanji minister, grof Goluhovski. Bil je pri slavnosti reda črnega orla, ob enem pa se razgovarjal s cesarjem Viljemom in kanclarjem Hohenlohem, najbrž o turških homatijah in o novem ruskem vnanjem ministru, grofu Muravjevu.

Rusko. Grof Muravjev, novi vnanji minister, je dozdaj bil poslanik v Kodanju. Pravi, da je velik prijatelj Francije in nasprotnik Nemčije. Skrbel bode pa v prvi vrsti za koristi Rusije ter ne bode kalil evropskega miru.

Bolgarsko. Srbski kralj Aleksander pride spomladi kneza Ferdinanda obiskat. — Stambulovega morilca, Tufekčijeva, so iz ječe izpustili proti kavciji. To še bolj potrjuje mnenje, da je vlada kriva Stambulovega umora.

Turško. Albanci se branijo plačevati davek. V Elbasanu so prisilili pašo, da mora na davek čakati. — Sultan zopet obljublja nove preosnove, ali sultan osle

kaže evropskim velevladim. — Med svet se trosi novica, da je v Carigrad prišlo več nevarnih Armencev. Bog vé, če se ondi zopet ne začne klanje armenskih kristijanov!

Špansko. Vlada namerava dati otoku Kuba samoupravo in mnogo svobodiščin ter upa, da bode potem ondi konec ustaje. Nekateri časniki pa pišejo, da bodo papež posredovali med Španijo in kubanskimi ustaši.

Za poduk in kratek čas.

V podzemeljskem Rimu.

(Piše Fr. Kovačič.)

(Dalje.)

V kotu, ki ga delata Apijeva in ardeatinska cesta, se že začnajo pod zemljo katakombe sv. Balbine, ki so pa deloma še zasute in torej nepristopne. Tukaj je stala nekdanja cerkev sv. Balbine, okoli nje pa dišeči vrtovi, kjer so prvi kristijani nabirali cvetlice za grobove svojih rajnih. Dandanes je tukaj vinograd, od cerkve je ostalo le malo razvalin.

Še nekaj minut, pa smo pri vhodu v Kalistove katakombe. Varstvo nad njimi je izročeno trapistom, ki imajo tukaj svoj samostan in ptujcem razkazujejo katakombe. — Pojdi, dragi bralec, z menoj v ta čudni podzemeljski svet!

Globoko v zemljo naju peljejo stopnice v hladne, temne hodnike, kamor še nikdar ni prisvetilo solnce. Otožno brli sveča in nam kaže pot med samimi grobovi, zamolklo bobnijo koraki, ker pod nami in nad nami je vse votlo. Kakor nalašč je vstvarjeno rimsko tlo za katakombe. — Kjer dandanes stoji Rim, so v davnih časih razsajale ognjene sile, hribi so bruhali ogenj iz sebe, zatorej je prst okoli Rima podobna zdrobljeni, prežgani kavi. Lahko se da kopati, drži trdno kakor zid in vleče mokroto v sebe kakor pesek. — V tej zemlji so stari kristijani delali svoje grobove.

Paganski Rimljani so svoje mrtve sežgali in pepel v posodah shranjevali v dragocenih, templjem podobnih grobovih. Kristijani pa, ki so vedeli, da so naša telesa tempelj božji, da se telo kakor seme izroči le za nekaj časa materi zemlji, so svoje rajne pokapali. Njihovi grobovi pa niso kakor naši, ampak kakor je bil Zveličarjev grob v skalo vsekani, tako so tudi prvi kristijani pod zemljo napravili hodnike in v stenah izdolbili ležišča za mrliča. Grobovi so kakor police drug nad drugim, vsakemu je odmerjeno le toliko prostora, kolikor je bilo ravno potrebno za dotičnega mrliča. Na oglih so navadno manjše jamice za pokapanje otrok.

Mrliča so zavili v platno, večkrat tudi mazili in ga položili v izdolbino, potem pa odprtino zazidali. Vkljub številnim grobovom ni bilo v katakombah nikakšnega smrada. Mučencem in drugim imenitnim osebam so odmenili tudi več prostora. Tako nahajamo v katakombah kapelam slične prostore, kjer so ob času preganjanja tudi res opravljali sv. opravilo. — Ko so v Rimu padli prvi mučenci za krščansko vero, so jih imoviti kristijani z velikim spoštovanjem pokopali na svojih zemljiščih, potem so pa tudi druge pokapali okoli njih. Tako so vedno dalje kopali in na ta način so nastali neizmerni podzemeljski prostori, ki se na milje daleč raztezajo.

Kako čuden svet je v teh prostorih! Kakor v mestih tekó ulice na vse strani, tako so tukaj vse križem izprepleteni hodniki. Kdor ni vešč, bi se izgubil, da ne bi nikdar več prišel na svetlo. Kakor po mestih zidajo hiše na več nadstropij, tako tudi v katakombah

stoji jedno nadstropje nad drugim, v nekaterih katakombah so tri, štiri — da, celo pet nadstropij, do 28 metrov globoko pod zemljo. Učeni možje so premerili te prostore; ko bi kdo vse katakombe združil in bi se po njih vozil z železnico, potreboval bi dva dni, če bi hotel videti vse hodnike.

V teh prostorih je okoli štiri milijone grobov, pa še ni vse preiskano. Radoveden čitatelj me bo morda vprašal, kako so mogli prvi kristijani izkopati tako velikanske prostore, da jih neverniki niso zasačili pri delu? — Tako vpraša marsikateri ptujec, ki pride v Rim, toda odgovor je lahek. Nikakor ne smemo misliti, da je preganjanje kristijanov vedno trpelo. Nekateri cesarji so kristijane pustili pri miru in če so jih tudi njihovi namestniki preganjali po drugih deželah, v Rimu so imeli mir večasih po 10, 20, celo 40 let. V tem času so lahko delali v katakombah in jih nikdo ni motil.

Drugič pa — in to je poglavitno — je bila rimska postava jako natančna in je ostro prepovedovala skruniti počivališča rajnih. Rimljanom, dasi so bili pagani, so bila počivališča sveta mesta. Celotrudniki, ki so bili s smrtjo kaznovani, so dobili svoj grob, katerega ni smel nihče motiti. — Rimska postava je dovoljevala, da so se zlasti ubožnejši ljudje zbirali v pogrebna društva; vsak je plačal nekaj v skupno blaginjo, potem so mu pa oskrbeli dostojen pokop. S to postavo so se okoristili tudi kristijani. Trebalo je le naznaniti državni oblasti, da se je ustanovilo pogrebno društvo pod tem ali onim imenom, pa je bilo dovolj.

V življenju mučencev beremo večkrat, da so kristijani pobrali mrtve ostanke in jih dostojno shranili, pa jim nikdo ni za to nič žalega storil. Pokapanje mrličev je bilo pri Rimljanih sveta dolžnost. S početka pa je katakombe varovala tudi lastninska pravica. Imoviti kristijani so dali svoje zemljišče za pokapanje svojih bratov, in če so lastniki pustili kopati na svojem zemljišču, kaj to druge briga? Toda, ko je začelo preganjanje hujše besneti, vse postave in pravice niso nič pomagale.

V mirnih časih so se kristijani v zasebnih hišah shajali k službi božji; ko se je pa začelo preganjanje in v mestu niso bili več varni, tedaj so se v katakombah shajali. Toda rimski cesarji so kmalu prepovedali, da se ne snejo shajati v katakombah, ko pa to ni nič pomagalo, so katakombe zaplenili in zaprli. A kristijani so imeli skrivne uhode in so se vkljub temu zbirali na grobovih svojih rajnih. Večkrat jih je paganska drhal napadla v katakombah in mnogi so našli ondi mučeniško smrt. — Posebno na smrtni dan imenitnih mučencev, so se v velikem številu zbirali na njihovih grobovih in opravljali službo božjo.

(Dalje prih.)

Smešnica. Oče vpraša učitelja: »Kako se pa kaj moj sinek v šoli uči?« — Učitelj: »Se velja; pa glave nima!« — Oče: »Kaj, glave nima? Ali jo je zgubil?«

Razne stvari.

Domače. (Zaradi celjske slov.-nemške gimnazije) je izjavil naučni minister v proračunskem odseku gosposke zbornice, da bode to gimnazijo vzdrževalo ministerstvo do jeseni, na jesen pa ta zadeva zopet pride v državni zbor.

(Mariborski prusaki) so minoli ponedeljek v kazini praznovali 26letnico nemškega »rajha«. Govorili so inženir Jansky, urednik H. Kordon, ki je zgodovini nekaj zausnic prisolil, in neki dijak. Slavnost je povečšaval g. Dobrovolny, učitelj petja na gimnaziji, z igranjem glasovira. Strije Zindler, denite si Dobrovolnega, tega